

UTO-ČET 8 I 15

Pročitajte odgovore na najčešća pitanja!

Hoće li će boljeti?

Koristimo najnovije generacije anestetika, tako da su svi zahvati bezbolni ili minimalno bolni. Čak i komplicirana vađenja nisu bolna tijekom zahvata.

Zašto zub najviše boli navečer?

Bol je izazvana pritiskom na živčane završetke unutar pulpe («živca») zuba. Bol najprije nastaje kada karijes prodire duboko u zub i približi se pulpi zuba. Najviše se osjeća navečer kada je tijelo u mirovanju te više krvi dolazi do bolnog područja pojačavajući pritisak na živce. Bol se naročito pojačava ukoliko se počinje stvarati gnoj u pulpi te tako uzrokuje još veći pritisak na živce.

Koje su posljedice neliječene upale živca zuba?

Bakterije koje su prodrle sa karijesom u pulpu zuba izazivaju raspadanje tkiva pulpe i razmnožavaju se. Kod jače upale stvara se gnoj koji se širi izvan korijena zuba i razara kost. Ukoliko se ne liječi, ovakva upala može dovesti i do jačeg otoka koji je vidljiv na licu i može izazvati ozbiljne probleme. Ponekad, ako je upala slaba, može nastati kronični oblik upale sa stvaranjem granulacijskog tkiva oko vrha korijena (granulom, cysta).

Hoću li ću dobro izgledati?

Trudimo se napraviti najbolje rješenje za svaku situaciju. Probe se rade više puta dok ne napravimo najbolje funkcionalno i estetsko rješenje. Budući da u sklopu ordinacije imamo svoj zubotehnički laboratorij, imamo potpuno individualni pristup pacijentu jer možemo pratiti svaku fazu izrade protetskog rada (krunice, mostovi, proteze).

Koliko će to trajati?

Popravke i liječenje zubi vršimo brzo jer koristimo najnovije svjetske metode ispuna i liječenja. Protetski zahvati mogu trajati od 2 do 30 dana zavisno o kompleksnosti situacije. Vlastiti zubotehnički laboratorij nam omogućuje vrlo kratke rokove.

Koliko dugo mogu ovo odgađati?

Pacijentima i nama lakše je riješiti bilo koji problem dok je u začetku te svako odlaganje samo otežava i poskupljuje bilo koji zubni problem.

Koliko će to koštati?

Kvaliteta i trajnost sve više koštaju. Što je stanje u usnoj šupljine lošije, potrebno je više truda i rada za sanaciju. Cijena svakog zahvata se uvijek dogovori prije početka rada. Mi nismo najjeftiniji, ali niti najskuplji u gradu. Trudimo se dati vrhunsku uslugu za prihvatljivu cijenu.

Kako je pacijent zaštićen od uzajamnih infekcija?

Koristimo jednokratne čaše, sisaljke, rukavice, jednokratne igle, jednokratne anestetike. Nakon svakog pacijenta se vrši dezinfekcija radne površine i stolice. Imamo dovoljno instrumenata tako da se isti ne koristi više puta u istom danu. Na kraju svakog radnog dana se vrši sterilizacija svih instrumenata.

Preporučujemo li mijenjanje amalgamskih ispuna (crnih plombi)?

Smatramo da ima puno boljih materijala za ispune (plombe) od amalgama, ali ne inzistiramo na mijenjanju dobrih amalgamskih ispuna. Preporučujemo mijenjanje samo loših ispuna.

Da li je amalgam (crne plombe) štetan za zdravlje?

Amalgam se za zubne ispune koristio još u staroj Kini u 6. stoljeću p.n.e., a u današnjem obliku se koristi od 1850. godine. Amalgam je spoj nekoliko kovina sa živom koji tvori čvrstu kemijsku vezu. Sastoji se od oko 65-70% srebra, 26-29% kositra, cinka, bakra i maksimalno 3% žive. Živa je toksični metal iako njegova toksičnost nakon vezivanja s metalnom prašinom u amalgamu nije dokazana.

Često je korišten metal jer je čvrst, trajan i jeftin, međutim, njegova upotreba se smanjuje zbog sve veće upotrebe novijih i kvalitetnijih "bijelih" kompozitnih materijala za zubne ispune.

O mogućem štetnom utjecaju amalgama na zdravlje ljudi neprekidno se vode rasprave iako nije dokazana direktna toksičnost žive na organizam. Živa iz amalgamskih ispuna postepeno se oslobađa prvih nekoliko sati nakon postavljanja ispuna. Ova pojava ne mora imati neki utjecaj na zdravlje osobe, iako neki ljudi, koji su preosjetljivi, mogu imati neke manje smetnje koje spontano nestanu.

Dokazano je samo postojanje galvanske struje između amalgamskih ispuna i drugih metala u ustima (krunice, mostovi ili proteze) gdje je slina elektrolit. Ove galvanske struje mogu izazvati promjene na oralnoj sluznici.

Da li je korisno uzimati preparate fluora?

Fluor je dokazano vrlo koristan za razvoj dječjih zubi i za zaštitu od karijesa. Trudnicama se preporučuje uzimati 1 tabletu Fluonatrila od 1 mg 1 put dnevno. Djeci je, za vrijeme razvoja zubi, korisno premazivati zube preparatima fluora u ordinaciji i korištenje zubnih pasta s fluorom. Odrasli nemaju nikakvu korist od uzimanja tableta fluora, ali zubna pasta s fluorom može pomoći. Uz normalno korištenje svih ovih preparata nema mogućnosti bilo kakvog oblika štetnog djelovanja fluora na organizam.

Da li je opasno zračiti se u trudnoći?

Treba izbjegavati RTG zračenje u trudnoći, pogotovo prva tri mjeseca. Nakon 4. mjeseca trudnoće moguće je snimati zube, ali samo ukoliko je nužno.

Da li je uopće preporučljivo učestalo slikati zube!

RTG snimanje s najnovijim RTG aparatima pri 60-70 KV snage nema opasnosti za organizam jer je područje ozračenosti vrlo malo i vrlo kratko (0,10 do 0,50 dijela sekunde). Više ste izloženi štetnim zračenjima na ljetnom suncu zbog ozonskih rupa.

Što je to biokompatibilnost?

Svi metali koji se koriste u organizmu ili ustima moraju biti biokompatibilni, kako ne bi izazivali imuno odnosno alergijske reakcije organizma. Posljednjih nekoliko godina sve više dolazi do pojavljivanja raznih promjena u ustima kao posljedica alergijskih reakcija na neki metal. Razlog tome je što se zbog vrlo skupog zlata, nastoje pronaći legure za zubne nadomjestke prihvatljivije cijene. Na tržištu postoji cijeli niz takvih legura, no s vremenom se otkrilo da neki od metala u tim legurama mogu izazivati reakcije kao npr. berilij ili nikal. U našoj ordinaciji ne koristimo metalne legure koje sadrže berilij ili nikal. No ukoliko se ustanovi alergijska reakcija na neki od drugih metala u legurama, nastoji se izbjeći njihova upotreba korištenjem bezmetalnih protetskih radova (krunica, mostova).

Zašto su mi neki zubi vrlo osjetljivi na hladno?

Osjetljivost može biti posljedica kvara zuba i tada je potrebno sanirati taj kvar. Ponekad je zub osjetljiv bez vidljivog kvara, naročito u području „zubnog vrata“. To se naročito događa uslijed povlačenja zubnog mesa ili uslijed pregrubog četkanja. U tom slučaju se treba ili popraviti taj dio zuba ili ga premazati sa specijalnim sredstvima. Ponekad je dovoljno koristiti zubnu pastu za „osjetljive“ zub.

Treba li izvaditi mliječne zube?

Mliječni zubi će sami ispasti prilikom izbijanja stalnog zuba. Mliječni zub je potrebno izvaditi ukoliko je stalni zub izbio iza mliječnog te je mliječni još čvrst. Mliječni zub je potrebno izvaditi i ukoliko je uzrok čestih gnojnih upala. U protivnom ga treba ostaviti da čuva mjesto svom trajnom zubu „nasljedniku“.

Kada je najbolje da dijete prvi put posjeti doktora dentalne medicine?

Najbolje vrijeme da dijete posjeti doktora dentalne medicine je s otprilike 3 godine. Potrebno je nekoliko puta posjetiti ordinaciju bez da se vrše ikakve intervencije na zubu.

Na taj način će stomatolog djetetu postati prijatelj i dijete će imati povjerenje u njega. Tek kada dijete stekne povjerenje u stomatologa mogu se vršiti manji popravci. Bolne zahvate ili vađenja zuba treba izbjegavati koliko je god moguće.

Imam problem sa suhim ustima. Što mi je činiti?

Slab dotok sline može biti posljedica nekih bolesti, menopauze, nuspojava nekih lijekova (antidepresivi, antihistaminici, diuretici), ali i posljedica starenja. Suha sluznica je ranjiva i sklona upalama. Kako biste stimulirali lučenje sline, savjetujemo Vam konzumiranje hrane koju treba duže žvakati, uzimanje kiselih napitaka i korištenje bombona bez šećera. Trebali biste izbjegavati jako začinjenu hranu i piti veće količine vode. Usta se mogu ispirati čajem od kamilice i kadulje (žalfije). U nekim situacijama su potrebni i preparati umjetne sline. Ako duže vrijeme imate suha usta svakako posjetite svog stomatologa, ali i liječnika!

Imam neugodan zadah. Što mi je činiti?

Loš zadah može biti posljedica loše oralne higijene i zapuštenog stanja zubi (puno karijesa), može nastati uslijed bakterijskih ili gljivičnih upala sluznice usta i jezika ili zbog gnoja kod parodontitisa (tzv. parodontoze). Trebate pojačati oralnu higijenu i ispirati usta tekućinama za dezinfekciju usne šupljine, a kariozne zube je potrebno temeljito sanirati. Ukoliko je neugodan zadah posljedica probavnih problema vezanih uz jednjak i želudac, trebate posjetiti svog liječnika!

Stalno imam "žvale". Kako ću to izliječiti?

Kutovi usana su, zbog stalno prisutne sline, često podložne upalama. Jačim otvaranjem usta puca sluznica što je bolno. Uzroci upale su nečiste ruke (djeca), nečisti pribor za jelo i čaše, nedostatak vitamina B2, gljivica kandida, poremećen odnos gornje i donje čeljusti (spušten zagriz) itd. Liječi se antibiotskim mastima, no potrebno je sanirati i protetsko stanje zubi ili zamijeniti dotrajale stare proteze.

Često imam afte. Što mi je činiti?

Točan uzrok afti nije razjašnjen. Glavni uzroci su: genetika, hormonalni poremećaji, stres

i pad imuniteta, mehaničke ozljede ili manjak vitamina B-kompleksa i željeza. Afta je zapravo puknuće sluznice gdje se ubrzo naseljavaju bakterije koje izazivaju upalu te je cijelo područje vrlo bolno. Potrebno je voditi dobru higijenu usta te ispirati usta tekućinama za dezinfekciju usne šupljine. Na samu ranu se stavlja antibiotska mast. Trebate izbjegavati jako začinjenu hranu i stresne situacije. U slučaju nedostatka vitamina i željeza trebate uzimati dodatke prehrani. Afte prolaze za 4 - 7 dana.

Koliko mogu trajati kompozitni ispuni?

Mijenjanje sadašnjih ispuna možete očekivati za otprilike 5 godina. Trajnost vaših ispuna možete produžiti tako da radite redovite godišnje kontrole kod stomatologa (barem jednom godišnje), održavate dobru oralnu higijenu, izbjegavate slatku hranu, prestanete pušiti.

Koliko mogu trajati krunice i mostovi?

Uz redovite preglede, dobro održavanje i pažnju kod žvakanja optimalno trajanje krunica i mostova je 10 godina. Međutim, stalno se događaju promjene na zubima, zubnom mesu i kostima čeljusti, pa ih je ponekad potrebno i ranije zamijeniti.

Koliko mogu trajati proteze?

Proteze (potpune i djelomične) mogu trajati od 3 do 8 godina. Često traju i duže, no zbog promjena ležišta proteze (sluznice i čeljusnih kostiju) dolazi do sve težeg korištenja starih proteza te ih je potrebno zamijeniti.

Kolika je garancija na vaše usluge?

Garancija na naše radove je godina dana.

Alergije na porculan ili metal iz krunica?

Porculan ili zubna keramika se sastoji od metalnih oksida koji se na visokoj temperaturi (800-900°) rastale u staklo. Budući da je ovaj oblik stakla netopljiv, nema mogućnosti da sastojci keramike nadražuju organizam. Ovakve metalne molekule ne mogu utjecati na imunosni sustav pacijenta.

Potpuno je suprotna situacija s raznim metalnim legurama koji se koriste kao osnova za krunice, mostove i proteze. Za protetske radove se koriste legure na bazi zlata, krom-kobalta, paladija, titanijuma i nikla.

Zlatna legura ima nekoliko primjesa drugih metala u manjim količinama zbog dobivanje veće tvrdoće i slično. Vrlo rijetko postoje osobe alergične na te primjese dok je mogućnost alergije na samo zlato izuzetno rijetka. Zbog dobrih tehničkih i bioloških osobina zlata, zlatne legure se smatraju najboljim metalom za sve vrste protetskih radova. Nedostatak ovih legura je visoka cijena.

Krom-kobaltove legure su vrlo dobre i vrlo mali broj pacijenata može imati alergiju na njih.

Paladijeva legure su postale popularne prije 30-tak godina zbog dobrih tehničkih karakteristika i zbog prihvatljive cijene. Alergijske reakcije su relativno rijetke.

Nikal je jedan od najrasprostranjenijih metala na zemlji. Legure koje sadrže nikal se koriste za cijeli niz proizvoda u svakodnevnom životu (ključevi, kvake vrata, tuševi, nakit itd.). Alergijske reakcije na legure s niklom u ustima su vrlo česte, zbog toga ih ne koristimo u našoj ordinaciji.

Titanium je potpuno biološko prihvatljiv i nema poznatih slučajeva alergije na taj metal.

Ljudi se ne rađaju s preosjetljivošću na bilo koji od ovih metala. Međutim, kako smo neprestano izloženi štetnim tvarima iz vode, hrane i zraka, ljudski organizam se postepeno senzibilizira na određeni alergen. To u praksi znači da zubnu krunicu možete imati i nekoliko godina u ustima, a da nemate nikakvih problema, ali nakon senzibilizacije organizma vanjskim faktorima dolazi do stvaranja alergijske reakcije organizma prema određenom alergenu (npr. niklu).

Upalna reakcija odnosno alergija na metal započinje kao manje crvenilo koje se postepeno povećava. Gingiva (zubno meso) je plavo-crvene boje, otečena i krvavi, čak i spontano. Upala je lokalizirana samo u gingivi odnosno mjestu kontakta sa krunicama. Upala se ne širi dalje po organizmu i ne izaziva opće probleme kod pacijenta. U jako preosjetljivih pacijenata može se pojaviti nervoza, jače slinjenje, «napetost» u ustima i metalni okus. Jedina terapija alergijske reakcije je **ODSTRANJENJE UZROKA**, odnosno

skidanje krunica. Prije ponovne izrade protetskog rada preporučljivo je ispitati stanje alergijske preosjetljivosti kod dermatologa kako bi se izabrala legura za novi rad.